

РУСКИ ЈЕЗИК И ЕКОНОМИЈА

(Дејан Марковић, *Руски језик за економисте*, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, 2017)

Књига *Руски језик за економисте* је најновији универзитетски уџбеник др Дејана Марковића намењен студентима економске струке којима би познавање руског језика било у опису изабране професије, као и онима који би кроз усвајање овог страног језика проширили своја знања из области економије двају сродних народа.

Укупно двадесет четири текста распоређених у три дела књиге, као и три веома практична прилога усмерени су на практичну примену руског језика у сфери економије. Књига садржи и речник најважнијих термина са образложењима, где је посебно занимљиво уочити терминолошке разлике између два језика и специфичност употребе појединих језичких средстава у научном, односно стручном стилу.

Као нека врста зборника текстова са граматичким објашњењима уџбеник прати јединствени ток презентовања свих неопходних, саставних и тематски распоређених језичких целина, од најнижих до најсложенијих у језичкој хијерархији (од фонетике до синтаксе) са нагласком на језик и жаргон економске струке. Може се рећи да сваки од текстова показује и остварује специфичну праксу анализе и интерпретације економске лексике којом би требало да се у довољној мери служе студенти различитих економских профила.

Избор обрађиваних тема оставља простор да се текстови међусобно повезују и преплићу, уз константну проверу знања помоћу практичних вежбања која прате све текстове и пружају својеврсну припрему студентима за учешће у разговорној, пословној, стручној и професионалној употреби руског језика. Граматичке партије умногоме олакшавају и посредују између стриктних норми двају језика и конкретне употребе истих у датој области.

Конфронтационом методом, то јест, истицањем разлика између руског и српског језика, аутор дефинише посебан концепт усвајања стручне лексике кроз приближавање конкретних језичких ситуација (разговора, пословних договора, стручне кореспонденције) студентима нефилолошких профила.

Основна идеја видљива је у тематски јасно и прецизно обрађеним текстовима, логичном следу излагања информација, обимној коришћеној

литератури и непромењеном квалитету при превођењу на српски језик. Посебан допринос методици наставе руског језика дају и шaljиви коментари бројних језичких ситуација представљених кроз призму важности и актуелности економске науке.

У првом делу књиге аутор нас уводи у основну идеју уџбеника сликом типичних ситуација из студентског живота – припрема испита, упознавање двоје колега у библиотеци, сам испит (*На экзамене*, 13) кроз карактеристичне конструкције којима се у оба језика представљамо, говоримо о професији, хобију, личним интересовањима. Кроз дијалoшку форму задатака и вежбања стиче се увид у социјалну науку која проучава новац и расподелу трговине у свету. Језичка правила презентују се са тачке гледишта научног текста, односно језичких особености научног стила (шта је и у којој мери прихваћено и устаљено у језику економске струке).

Са циљем оспособљавања студената за самосталну говорну и писану делатност, у првом делу књиге дају се основе фонетског и фонолошког система руског језика, истичу се разлике у акценатским системима двају језика и све то кроз адекватне примере. Уско стручна економска лексика уводи се кроз разноврсне подобласти: друштвене производње, природних ресурса, економских односа, закона понуде и потражње, фактора производње, улоге банака, финансијског посредовања и сл. Обухватнији ниво читања самих текстова обезбеђен је управо исцрпним лексикографским објашњењима које срећемо након сваке обрађене теме. Кроз опште економске појмове аутор нам приближава и економски систем Руске Федерације (*Руска рубља*, 77). На крају првог дела књиге налазимо руски економски жаргон, односно најфреквентније појмове из економског речника (82).

У другом делу књиге пажња аутора усмерена је на широко поље савременог поимања економске сарадње између наших држава, уз детаљно описивање различитих видова пратеће документације. Управо у овом погледу од посебне важности је презентовање основних правила етикеције телефонских пословних разговора, то јест, оспособљавање студената за служење руским пословним језиком. Кроз форме пословних писама, основних одредби из закона понуде и потражње још једном се истиче официјелни стил, присуство правно-економских термина и стручног кодекса употребе језика.

Трећи део књиге резервисан је за савремени приступ и перцепцију економије као друштвене науке. Дефинисање појмова као што су менаџери, рекламе, администратори, мрежа тржних центара у служби су усвајања специфичне лексике руског језика. Свему томе доприносе и бројна практична вежбања, текстови за превођење и и утврђивање сте-

ченог знања. У овом делу уџбеника налазе се и три поменута прилога: уговор између српске фирме и фирме наручиоца из Русије, затим стихови најистакнутијих руских песника и можда најзначајнији прилог графички приказан граматички подсетник у виду таблица за проверу и обнављање знања стеченог у току програма.

Читав уџбеник је акцентован и садржи краће речнике са преводима руских лексема и стручних термина на српски језик и то је нешто чега се аутор придржава још од своје прве објављене књиге, *Лекторске вежбе. Руски језик I и II : уроки разговорной практики по руском језику за сербоговорящих студената*, у чијем је предговору истакао научне интенције овог, и сваког свог будућег уџбеника: „Највећа пажња посвећена је правилном акцентовању руских речи, као и њиховом значењу, преводу на српски језик и навођењу синонима. У већини случајева је после текста дата допуна у виду речника и објашњења, а тамо где то није случај, аутор је желео да тиме мотивише студенте на самостално коришћење већих речника и додатне литературе“ (8).

Уџбеник *Руски језик за економисте* демонстрира необичну и подстицајну праксу лингвистичког промишљања, донекле отежаног специфичном терминологијом економске науке, али и свеобухватну надоградњу будућих специјалиста у датој струци. Књига је пример прожимања теорије и тумачења конкретне примене језика са циљем усвајања комплексне мреже појмова важних за неометано служење језиком оригинала и превода, у нашем случају руског и српског језика.

*Емилија Г. Јовић*⁷

Универзитет Нишу

Филозофски факултет

Департман за руски језик и књижевност

⁷ emilija.jovic@filfak.ni.ac.rs